

Ekologická etika a liberální stát

Představení argumentační linie disertační práce

1. Vymezení problému

- podstata ekologické krize (protipřírodní kultura, antropocentrismus, tradiční etika)
- globální problémy jako důvod vzniku ekologické etiky a politiky

2. Spor mezi liberalismem a environmentalismem

- hodnotové rozdíly dvou ideologií (zejména pokud jde o svobodu)
- představení diskuse o jejich vzájemném vztahu

A, jedná se o dvě neslučitelné ideologie (Klaus, Valach, Šmajš, Binka)

B, ekologické a liberální stanovisko je možné propojit (Kohák, Naess, Al Gore, Eckersley – ekologická demokracie)

3. O podstatě ekoliberalního myšlení

- příspěvek do diskuse představené v druhé části práce

- liberální princip „moje svoboda končí tam, kde začíná svoboda druhého,“ nemůže být omezen jen na sféru lidského. Naopak, musí v sobě obsahovat i imperativ o nepodkopávání základů vlastní existence, poněvadž kde nejsou podmínky vhodné pro důstojný život, nemůže být přítomná svoboda. V tradičním liberálním (antropocentrickém) chápání svobody hrozí narušení základních podmínek nutných pro život na Zemi.“

- v ekoliberalním pojetí je „život na Zemi“ chápán v širším smyslu, zahrnuje i mimolidský svět, protože moje svoboda je závislá na svobodě ostatního života, zdravém ekosystému. Individualismus se tak dostává i mimo sféru lidského, jde o uznání celé přírody, i jednotlivých částí, jako hodnoty. Právo a politika pak musí při výkonu moci vycházet z předpokladu, že kvalitní životní prostředí je prvním zájmem všech (přirozená závislost člověka, zvířat i rostlin na přírodní rovnováze). Na základě dodržení tohoto předpokladu lze realizovat partikulární lidské zájmy.

Hlavní argument:

Veškeré protipřírodní jednání, které ohrožuje podmínky nezbytné pro důstojný život nejen současných, ale i příštích generací, není legitimní. Proto musí být liberalismus ekologický.

Literatura:

- Kolářský, R., *Filosofický význam současné ekologické krize*, Praha 2011.
- Šmajš, J., *Evoluční ontologie kultury a problém podnikání*, Brno 2012.
- Šmajš, J., *Fenomén technika*, Brno 2016.
- Šmajš, J., Binka, B., Rolný, I., *Etika, ekonomika, příroda*, Praha 2012.
- Jonas, H., *Princip odpovědnosti*, Praha 1997.
- Klaus, V., *Modrá nikoliv zelená planeta – Co je ohroženo: klima, nebo svoboda?*, Praha 2007.
- Valach, M., *Svět na předělu. O politické a morální krizi kapitalismu*, Všeň 2009.
- Binka, B., *Zelený extremismus. Ideje a mentalita českých environmentálních hnutí*, Brno 2008.
- Dobson, A., *Green Political Thought*, London and New York 2000.
- Kohák, E., *Závod s časem: texty z morální ekologie*, Praha 1996.
- Kohák, E., *Zelená svatozář: Kapitoly z ekologické etiky*, Praha 2011.
- Naess, A., *Ekologie, pospolitost a životní styl*, Tulčák 1996.
- Gore, A., *Země na misce vah*, Praha 1994.
- Eckersley, R., *The Green State: Rethinking Democracy and Sovereignty*, Cambridge 2004.
- Barry, J., *Rethinking Green Politics: Nature, Virtue and Progress*, London 1999.